

Schutz, Alfred, 1967: *The Phenomenology of the Social World*, transl. G. Walsh, introd. F. Lehnert & G. Walsh. Northwestern University Press.

Schutz, Alfred, 1971: *Collected Paperl*, The Problem of Social Reality. The Hague: Martinus Nijhoff.

Shakespeare, William, 1899: *Hamlet*, kraljevič danski, žaloigra v petih dejanjih. Gorica: Goriška tiskarna Gabršček. (prevod Šauperl — Cankar, podatek ni naveden v knjigi).

Weber, Max, 1947: *The Theory of Social and Economic Organization*, ed. & introd. T. Parsons. New York: Oxford University Press.

Weber, Max, 1968: *Economy and Society*, ed. G. Roth & C. Wittich. New York: Bedminster Press.



Janez  
Menart

### Menjave in druge pesmi

PESEM Vsak dan je manj veselo  
življenje in vse bolj sívo.  
V srcu je nekaj okamenelo  
in bôde v mehko tkivo.

Žlica je vse premalo,  
da bi hranila sanje:  
čustvo preveč je sejalo,  
misel premalo žanje.

Pójmó o srcu in roži,  
ki v njem je okamenela.  
Zemlja prehitro kroži  
za zemeljska dela.

PESNIKOV  
SOBOTNI VEČER

Roka zastane; navada.  
Nocoj ni potrebno naviti ure.

Dež čudovito pada.

Jutri ne bo sekature.  
Jutri bo spet moj dan.  
Duh bo vzcvetèl iznenada  
kot park, od dežja opran.

Dež čudovito pada.  
Kakor mamilo rosi v ušesa.

Toliko dela sem sebi dolžan,  
dela, ki s srečo se sklada,  
da najbrž ne bom naredil ničesar.

Dež čudovito pada.

A ko bo legal večer,  
sreče bo manj in manj.  
Čuden, nejasen nemir  
v strahu bo slikal nov dan.

Za ponedeljkom  
bo torek, bo sreda,  
bo teden, bo mesec,  
bo leto minilo  
in dokler mi misel dogleda,  
bo moje življenje kot redko cedilo,  
ki skozi pretočil bo čas mojo kri;

in mojih, res mojih dni  
 na njem bo ostalo  
 le malo, prav malo,  
 za zrno soli.

A jutri bo spet moj dan.  
 In nôči se ne mudi.  
 In misel lahko razklada  
 v pristanu pokoja tovore slasti  
 z usidrane ladje sanj.

Dež čudovito pada.

Ura stoji.

VZPON Vrh gôre snežnobel kipi v nebo.  
 Meglica tik pod njim je diadem.  
 Za mano, pod višavjem, koder grem,  
 vse bolj se manjša vse, kar zre oko.

Prav tam v daljavi v zvitih jarkih rek  
 že vse medli od senc in od meglic;  
 brezšumno je in moj zategli klic,  
 vse bolj zgubljen, ne vrne se v odjek.

In misel, ki počije tam in tod,  
 vse bolj medló spominja se oblik  
 in zvokov sredi daljnih lis in pik,  
 ki ve, da skozi me je vedla pot.

In vse, kar je prešlo kot brez sledu,  
 je zame vse bolj mrtvo, brez moči:  
 res je še tam, a le kot del poti  
 in le predhodje tega, da sem tu.

Kar pa res šteje, je ta slani znoj  
 in kamen, ki spotaknem se nad njim,  
 in lilast cvet, ki vanj se zastrmim,  
 in pa morda ta gora pred menoj.

Ta gora, ki sem si jo vzel za cilj,  
 ki vrh vse bolj zastrinja ji oblak,  
 ki vzpon tja k njej mi že šibi korak  
 in srka kri iz prenapetih žil,

ker to, kar je za mano, me uči,  
 da pot, ki zdaj jo hodim, že čez čas  
 dobila bo nem, omrtvel izraz  
 kot vse, kar daleč spodaj že leži;

ker vem, da vrh, četudi stopim nanj,  
 rodil bo srečo le za kratek hip,  
 saj ko se v žilah umiri utrip,  
 bo s koncem hoje tudi konec sanj;

saj tam nad vrhom je le še nebo,  
 jaz pa pod njim obstal bom ves težak —  
 kako naj višje stopi mi korak  
 ko pade noč in zvezde se prižgo?

Vrh gore je bel kažipot očem  
 in jasen dan žari od vsepovsod  
 in sreča je, da je pred mano pot,  
 in to da vem, da slast je v tem, da grem.

ZLATA Na odprtem oknu poleg azaleje  
 RIBICA zlata ribica v stekleni krogli plava.  
 Voljni repek ji spokojno pobliskava  
 v mavricah, ki jih skoz steklo sonce seje.

V varnem svetu, stisnjenem med žarne stene,  
 mirno teče ji življenje dan za dnevom.  
 Topa, slepa, že privajena odsevom  
 nič ne ve, da meje so samo steklene.

Iz sveta, ki v motni steni se leskeče,  
 iz sveta nesreč, spopadov, hudobije  
 v zvonko steklo kamen se lahko zarije —  
 in končan bo ples spokojne, neme sreče.

DE RE PUBLICA »P. V. klevete čez oblast  
 raznaša rad in sliši...«  
 napiše špicelj Teofrast  
 in javi Skrivni hiši;  
 potem med plebs tja za vogal  
 v taberno spet zavije,  
 poslušaj, kaj bo kdo dejal,  
 in pompejanca pije.

P. V. zazna čez nekaj dni,  
 da nekaj je narobe:  
 magister v službi se drži  
 in nikdar ni brez šobe.  
 Potem, ob idah, sam patron  
 primaha jo v skladišče  
 in reče mu, ko dá mu lon,  
 naj kruh drugod si išče.

P. V. je zdaj enajsti brat  
 ki rad bi ušel nadlogam:  
 med klanjanjem od vrat do vrat  
 oguli rob trem togam.  
 A kdor ga v atrij sploh spusti,  
 mu dá nasvet, ne kruha,  
 saj če oblast nad kom bedi,  
 lahko se godlja skuha.

P. V. postaja cestni tip,  
 ki dal slovo je plači,  
 in z roko vse bolj vadi gib,  
 kot znajo ga berači.  
 Vsak dan pohaja vse bolj mrk  
 od Foruma do doma  
 in vsak dan vse bolj jezno v brk  
 si brunda: »Mater Roma...«

P. V. vali kot Sizif v hrib  
 svoj kamen strašne jeze;  
 in takšnega ga stakne tip  
 od ilegalne zveze.  
 Zdaj s plebsom povzdiguje glas

in Kapitol oblega  
in vpije »Vivat libertas!«  
in s stražniki se krega.

P. V. repenči se preveč,  
več kot je prav državi;  
zato pretorijanski meč  
ga v Tullianum spravi.  
In že mu sodi tribunal:  
Kot suženj naj prodaja se  
za protirimski kriminal  
v korist državne kase.

P. V. zgubi še isti dan  
vso rimsko gloriolo:  
za gladiatorja prodan  
je v specialno šolo.  
Tam vadi se, kako bo klal  
medvede, leve, tigre,  
da bi mogoče živ ostal  
še za naslednje igre.

P. V. dočaka sred zveri  
krik »Panem et circenses!«  
Kot živ kotlet se zakadi  
na pesek levje menze.  
Sestradan lev je siten gost,  
ki mu sploh ni do šale:  
iz zob spusti le sramno kost,  
ker je pristaš morale.

Arena speni se v božjast,  
takó jo boj prevzame:  
na galeriji Teofrast  
z ječarjem se objame;  
punčara, od strasti brez cap,  
kriči, da kost bi rada;  
a konzula udari kap,  
nakar se menja vlada.

Grobar, od dela že ves siv,  
se zmeden v kost zagleda:

»Hm, Publij Varo ni več živ...  
 Kdo kriv je? Lev, seveda.  
 Rimljan je storil le dolžnost;  
 kot ranjki cenzor Kato;  
 kot jaz, ki to poslednjo kost  
 zagrebel bom z lopato.

POST SCRIPTUM P. V. je zdaj državi v čast,  
 povsod smehlja se s slike.  
 Pod njim praefectus Theophrast  
 vsak dan pestí jetnike:  
 »Ta naš mučenec kri je dal  
 za Novi Red Pravice;  
 zato naj ve, da kri bo scal,  
 kdor nanj bo delal vice!«

MENJAVE S cerkve, ki iz britofa raste,  
 strt strešnik sklenkljà med križe.  
 Za zidom rak grbi hraste.  
 Iz krčme poskočne viže.

Siv župnik ófer pobira;  
 na strehi je nova opeka.  
 Občina trg asphaltira;  
 stric Žane hraste poseka.

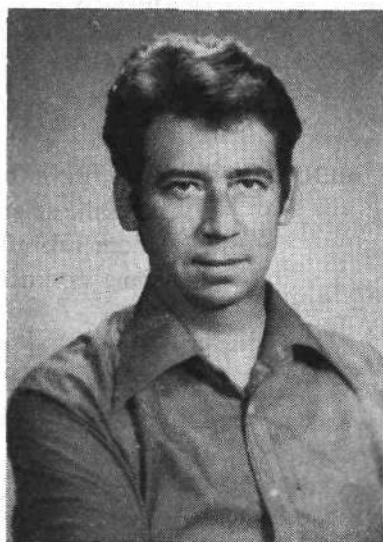
Kazalce v cerkvenem zvoniku  
 krástasta rja napenja.  
 Čas črkam na spomeniku  
 ostre robove načenja.

Birt novo kelnarco išče  
 in kakor je videl v svetu,  
 si zrihta juke-box in kegljišče  
 in puščico s ceste: K BUFFETU.

Herr Katz iz Bavarske preplača  
 voz, skrinjo, komat, škant brez strune;  
 kmet fička pred hlevom obrača,  
 vnuk v cerkvi angelčka sune.

Nov župnik potres izkoristi  
in turnu dá cagarje zlate,  
naj vidijo komunisti,  
kdo boljše ima delegate.

Brez glúšnika vnuk se med križi  
s požegnanim mopedom vozi.  
Stric Žane se v grobu fiži  
v precej neudobni pozi.



Branko  
Hofman

**Iz cikla:  
Miniature**

EROS Položil je roko na njeno telo  
in jo napolnil z grozo.  
Okus neodžejanih sanj.  
In sad, ki pada v temo.

V baročni okvir postavljena slika:  
poželenje premaga strah  
in strah razjé poželenje.  
Praznina skovika.